

Аналіз виховної роботи у 2020 – 2021 н. р.

ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ, ВИХОВАННЯ І СОЦІАЛІЗАЦІЇ
В НОВІЙ ШКОЛІ ПОКЛИКАНІ ЗРОБИТИ
ВИПУСКНИКА КОНКУРЕНТОЗДАТНИМ У 21-МУ СТОЛІТТІ.
І ШКОЛА МАЄ БУТИ В АВАНГАРДІ СУСПІЛЬНИХ ЗМІН.

(із Концепції Нової української школи)

В сучасних умовах саме школа повинна бути для дитини осередком становлення громадянина-патріота України, готового брати на себе відповідальність, самовіддано розбудовувати країну як суверенну, незалежну, демократичну, правову, соціальну державу, забезпечувати її національну безпеку, сприяти єдності української політичної нації та встановленню громадянського миру й злагоди в суспільстві.

Тому, завдання сучасної системи виховання, які впливають із суспільних потреб сьогодення, полягають у реальному переході до педагогічної творчості та індивідуального впливу, у переорієнтації учнівського і педагогічного колективів на гуманізацію виховання, створення умов для цілеспрямованого систематичного розвитку людини як суб'єкта діяльності, особистості, індивідуальності, тобто **підготовка учнів до повноцінного суспільного життя, до їх успішної самореалізації як Особистості, громадянина і фахівця.**

Керуючись Законом України «Про повну загальну середню освіту», Програмою «Основні орієнтири виховання учнів 1-11-х класів загальноосвітніх навчальних закладів України», Концепцією Нової української школи, «Національною стратегією розвитку освіти в Україні на період до 2021 року», Стратегією національно - патріотичного виховання дітей та молоді та Програмами в галузі освіти, де визначені завдання загальної середньої освіти, Методичними рекомендаціями з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2020/2021 н. р. МОН України, основними завданнями роботи педагогічного колективу колегіуму у 2020 – 2021 н. р. залишаються:

- *Національно-патріотичне виховання підростаючого покоління*
- *Соціальна та громадянська компетентність*
- *Спілкування іноземними мовами*
- *Основні компетентності у природничих науках і технологіях*
- *Екологічна грамотність і здорове життя*

- *Ініціативність і підприємливість*
- *Обізнаність та самовираження у сфері культури*

Вирішенню нагальних задач сприяло виконання планів виховної роботи на 2020 – 2021 н. р., роботи кафедри класних керівників, роботи учнівського самоврядування.

Виховна діяльність у колегіумі спрямовувалась на розвиток системи цінностей і якостей особистості, яка є серцевиною виховного процесу, пріоритетним напрямком якої є формування патріотичної свідомості та духовності, прилучення учнів до національної та світової культури, розвиток **ціннісного ставлення особистості до суспільства і держави**.

План виховної роботи колегіуму був спрямований на реалізацію основних завдань з урахуванням народного календаря, традицій школи та загальнодержавних свят. З метою ефективного планування та визначення результативності проведених заходів протягом року проводився моніторинг учнів 2-11 класів.

Так, анкетування учнів 2-6 класів свідчить про достатній рівень обізнаності щодо національних символів, народних свят та традицій:

№		Називають (у %)		
		5 і більше	3-4	1-2
1	Національні символи	40	40	20
2	Народні свята	50	40	10
3	Народні традиції	70	20	10

Щорічне анкетування учнів 7-11 класів щодо сформованості громадянських якостей дало такі результати:
на запитання:

- «Чи пишаєтесь Ви тим, що є громадянином України?, « Чи любите Ви свою країну?» - «так» - 100%
- « Чи знаєте Ви історію свого рідного міста?», «Чи дотримується Ваша родина звичаїв та традицій нашого народу?» - «так» - 80%
- «Патріотизм для мене – це...
 - любов до Батьківщини, повага до історії та культури своєї країни – 95%
 - готовність пожертвувати всім заради своєї Батьківщини - 85%
 - готовність відстоювати державні інтереси зі зброєю в руках – 50%

- дотримання державних інтересів, навіть на шкоду особистим – 60%
- система переконань, що заснована на загальнолюдських цінностях -92%
- солідарність з більшістю населення з найважливіших питань - 50%
- підтримка офіційної державної ідеології – 35%
- «Чи вважаєте Ви себе патріотом України?» - «так» - 100%

З метою виховання в учнів почуття збереження і розвитку національних традицій, історичної пам'яті, світогляду, гуманістичних ідей були спрямовані години спілкування, уроки мужності, декади та тижні з військово-патріотичного виховання у вересні - травні 2020-2021 н. р. Слід відзначити активізацію волонтерського руху в колегіумі, до якого долучаються учні, вчителі та батьки. Серед найбільш значимих подій:

- Участь у міських акціях «Запали надію у серці» (виготовлення 25 рушників «Повертайтеся живими» для бійців ООС) та «Подаруй частинку доброти».
- Благодійна акція «Діти – дітям» до Дня Святого Миколая для дітей – сиріт спеціалізованої школи – інтернату №3.

Увійшли у виховну систему закладу уроки мужності до Дня захисника України, до річниці визволення України від нацистських загарбників, до Дня Гідності та Свободи з переглядом відеофільмів, за участю вчителів колегіуму – учасників бойових дій в зоні АТО з метою ознайомлення учнів та вчителів з інформацією про українські військові традиції та подвиги українських військовослужбовців у боротьбі за суверенітет і територіальну цілісність України, зокрема в ході ООС на сході країни. На базі шкільного музею учасників бойових дій в АТО проведено музейні уроки, уроки мужності для учнів колегіуму. З метою відзначення 29-ої річниці Збройних Сил України 4 грудня відбулася загальношкільна радіолінійка, проведено уроки мужності за участю учасників бойових дій в зоні АТО, вчителів колегіуму Трунова А.А. та Магомета М.А. А юнаки 10-11 класів мали змогу показати свої вміння під час змагань з військово-прикладних видів спорту: зі стрільби з пневматичної гвинтівки, з розбирання та складання автомата, з підтягування на поперечені.

В рамках проведення декади військово-патріотичного виховання було проведено змагання між юнаками 10-11 класів «Сьогодні ми солдати»: серед 11-х класів: I місце посіла команда 11-В класу, II місце – 11-А класу, III місце – 11-Б класу, IV місце – 11-а класу. Під час змагань старшокласники виявили навички володіння зброєю, а також спритність, кмітливість, винахідливість та відповідальність.

Серед учнів 5-6-х та 7 – 8-х класів було проведено спортивні змагання «Козацькі розваги», між учнями 2- 4-х класів - спортивні змагання «Веселі старты», серед учнів 9 – 11-х класів з волейболу.

З нагоди відзначення Дня Збройних Сил України та з метою виховання національної гордості, поваги до Збройних Сил, почуття відповідальності за долю держави, вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, формування ціннісного ставлення до держави, сім'ї, суспільства учнівський, батьківський та педагогічний колективи взяли участь у обласній он-лайн акції «Поеднані». Найкращі матеріали було розміщено у вигляді постерів у мережі FACEBOOK. Слід відзначити, що найбільш цікаві та змістовні роботи підготували колективи 8-Б та 9-В класів (класні керівники Годлевська О.Б., Худа Є. П.).

Велика увага приділялася розвитку патріотичних почуттів в учнів і під час гурткової діяльності. Керівник гуртків «Юний командир», «Юний стрілець», «Влучний стрілець» Кирилко А.І. основною метою своєї діяльності вважає підготовку юнаків до служби у Збройних Силах України, виховання дисципліни, відповідальності, а також розвитку духовної і моральної культури учнівської молоді, заснованої на традиціях та сучасних цінностях українського народу.

За результатами опитування юнаків найбільш цікавими для них були лекції на теми: «Про українські військові традиції та подвиги українських військовослужбовців у боротьбі за суверенітет і територіальну цілісність України, зокрема в ході ООС на сході країни».

Слід зазначити, що класні керівники використовують різноманітні форми роботи з учнями: дискусії, тренінги, проекти, евристичні бесіди, рольові ігри. Кожний виховний захід супроводжується мультимедійною презентацією; більшість вчителів вдало використовують фактичний матеріал, поєднують виховання особистості з прищепленням ідеалів та традицій вітчизняної духовної культури, формують в учнів відносини співробітництва, взаємодопомоги, сприяють розвитку загальнолюдських цінностей. Протягом навчального року для учнів 5-10 класів було організовано віртуальні екскурсії до музею «Підпільно-партизанський рух на Миколаївщині в роки Великої Вітчизняної війни», до краєзнавчого музею, а також виставка художньої та мемуарної літератури «Пам'ятаймо минуле заради майбутнього» в шкільній бібліотеці.

Крім того, колектив колегіуму взяв участь у проведенні міського заочного огляду-конкурсу «Кращий стан військово-патріотичного виховання» серед закладів загальної середньої освіти м. Миколаєва»..

Питання про роль національно-патріотичного виховання молоді у формуванні активної життєвої позиції розглядалося на нарадах при заступнику директора з виховної роботи, на засіданнях кафедри класних керівників, на засіданні педагогічної ради, на батьківських зборах. Під час опитування класних керівників з'ясовано, що педагоги високо оцінили рівень громадянського виховання на рівні школи (у %):

Рівень по школі			Рівень по класу		
Високий	Достатній	Середній	Високий	Достатній	Середній
100	-	-	80	10	10

Моніторингові дослідження учнів 5-11 класів (у порівнянні з минулим роком) виявили (у %):

	Високий	Достатній	Середній	Низький
Ставлення до суспільства й держави	84(83)	14(15)	2(2)	0(0)

Такі результати можливо пояснити:

- економічною та політичною нестабільністю в країні;
- невпевненістю у власному майбутньому, пов'язаного з одержанням освіти і подальшим працевлаштуванням.

Проте, педагогам слід звернути увагу на суто споживацьке ставлення до держави, недооцінку власної ролі в її становленні, невпевненість у власні сили.

Значна робота проводилась протягом року щодо **превентивного виховання**, а саме, **формування в учнівській молоді ціннісного ставлення до себе, до людей, пропагування та формування навичок здорового способу життя**. Класні керівники разом з психологічною службою шляхом анкетування вивчали особистісні якості, ставлення, життєві цінності, наміри школярів з подальшою організацією індивідуальної роботи із здобувачами освіти, спрямованої на озброєння навичками самовдосконалення й самовиховання.

Запровадження правової освіти в колегіумі реалізовувалося через освітній процес, роботу правового лекторію, Ради профілактики правопорушень, роботу психологічної служби колегіуму, органів учнівського самоврядування, просвітницьку діяльність з батьками, позакласну та гурткову роботу, роботу шкільної бібліотеки.

З метою визначення рівня правових знань на початку навчального року проведено анкетування учнів 8 – 11 класів, що виявило достатній рівень правосвідомості учнів колегіуму. Відповідно до цього з вересня 2020 року організовано роботу правового лекторію для старшокласників, в рамках діяльності якого відбулися лекції за темами:

- Законодавство України про права та обов'язки учнів. Статут колегіуму (вересень)
- Законодавство про національні символи України. Захист та покарання за неповагу до них (жовтень)
- Що таке булінг. Відповідальність та протидія булінгу. (листопад)
- Конвенція ООН про права людини. Механізми захисту людиною своїх прав від протиправних посягань (грудень).
- Взаємні права та обов'язки батьків та дітей. (січень)
- Торгівля людьми: наслідки, юридична допомога. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції, дитячої порнографії (лютий, дистанційно)
- Конвенція Ради Європи про кіберзлочинність №185. Культура спілкування у віртуальному середовищі. (березень, дистанційно)
- Конвенція Ради Європи про захист дітей проти сексуальної експлуатації та сексуального розбещення (квітень, дистанційно)
- Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх (травень)

З метою визначення результативності роботи правових лекторіїв, у квітні 2021 року серед учнів 10 – 11 класів дистанційно (в умовах карантину) проведено моніторинг (230 уч.); виявлений рівень правової свідомості - достатній (80%) та високий (20%). Крім того, для учнів 1 – 9 класів класними керівниками проводились уроки з правознавства, до яких були залучені представники правоохоронних органів, Національної патрульної поліції, працівники ювенальної превенції Центрального ВП ГУНП в Миколаївській області та Служби у справах дітей Центрального району, міського управління юстиції, а також за участю учнів 10-11 класів.

Вчителем з правознавства Погореловою Н.О. організовано в Classroom відеолекторій «Виникнення та закріплення прав людини в історії цивілізації», «Ознайомлення з статтями Конвенції ООН «Про права дитини», проведено бесіди з учнями 9-х класів з теми «Правопорушення: юридична відповідальність». Учні 10-Б класу Слободянніков Артем, Ніколайчук Нікіта

(класний керівник Мальченко Т.О.) взяли участь у медіаосвітньому проекті «Політичні котики», розроблений в рамках курсу «Громадянська освіта» для 10-х класів. В шкільній бібліотеці школярі мали змогу ознайомитись з новинками періодичної преси, літератури з правової тематики: «Права людини: історія та сучасність», «Про права людини у сфері праці, соціального захисту», а для учнів 1 -5 класів працівниками бібліотеки організовані бібліотечні уроки за темами: «Права дитини», «Загальна декларація прав людини», «Що таке права людини».

Дуже цікавими та корисними були заходи за участю психологічної служби колегіуму, а саме:

- Радіолінійка «Сім'я – простір без насильства».
- Батьківські збори(дистанційно) - «Непродуктивна поведінка. Профілактика непродуктивної поведінки. Булінг серед дітей. Шляхи попередження» (8-і кл.).
- Тренінг «Родина – фортеця дитини» (профілактика жорстокості і насильства в родинах» (5 кл.).
- Зустріч з представниками класів по паралелях в рамках акції «Стоп булінг» (7 – 9- ікл.).
- Виступ на нараді класних керівників «Природа булінгу та причини виникнення насильства серед дітей у школі».
- Індивідуальні консультації для батьків «Непорозуміння в родині».

Отримання громадянсько-правових знань також здійснювалося: в початковій школі – через курс «Я і Україна», для учнів 7 - 8-х класів через спецкурс «Вчимося бути громадянами», в 9-10-х класах – спецкурс «Ми – громадяни України», в 11-х – спецкурс «Громадянська освіта: основи демократії».

Під час опитування учнів 8-11 класів з'ясовано, що 100 % називають Конституцію України – Основним законом нашої держави. Серед міжнародних документів, які регламентують права людини називають: 87 % Загальну Декларацію прав людини; лише 50 % Конвенцію ООН про права дитини.

Вірно визначають вік:

- 80 % – кримінальної відповідальності;
- 70 % – адміністративної відповідальності;
- 50 % – цивільної відповідальності;
- 100 % – знають, що в Україні обов'язковою є повна середня освіта.

На виконання Національної кампанії «Стоп насильству!» психологами та класними керівниками здійснено моніторинг ризиків виникнення всіх форм насильства серед дітей та учнівської молоді, визначено причини тривожності та агресивності, розроблені індивідуальні програми психолого-педагогічного супроводу. Так, у жовтні-грудні 2020 року проводилось опитування учнів 7-10-х класів за анкетною «Булінг», яка мала на меті з'ясування думки учнів стосовно актуальності проблеми жорстокості і насилля в українському суспільстві та власного досвіду з цього питання, виявлення можливих проявів булінгу у колегіумі. Із 314 респондентів 90% вважають, що жорстоке поводження, насильство є надзвичайно актуальною проблемою сучасного українського суспільства, 80% стверджують, що в колегіумі не існує проблема негідної, жорстокої поведінки між учнями, 50% - були свідками булінгу в реальному житті.

Профілактика негативних явищ, булінгу в учнівському середовищі була пріоритетною у 2020 – 2021 н. р. у діяльності психологічної служби, за допомогою якої проводився тренінговий курс за програмами «Дорослішай на здоров'я», «Рівний рівному» (модулі «Спілкуємось на здоров'я», «Твоє життя – твій вибір»), «Базові навички медіатора», що спрямовано на формування у підлітків здорового способу життя та збереження репродуктивного здоров'я, усвідомлення цінності здоров'я як основи успішної самореалізації, відповідального ставлення до збереження сімейних цінностей, основ відповідального батьківства.

Дуже цікавими та корисними, за думкою класних керівників, були заходи за участю психологічної служби колегіуму, а саме:

- Тренінг «Сім'я – простір без насильства» (профілактика жорстокості і насильства в родинах» (5-6 кл.).
- Батьківські збори «Непродуктивна поведінка. Профілактика непродуктивної поведінки. Булінг серед дітей. Шляхи попередження» (2, 3, 6-і кл.).
- Лекторії для батьків «Тривожна дитина. Профілактика дитячих страхів», « Вплив стилю виховання в сім'ї на формування особистості дитини.
- Розміщення на Ютуб каналі шкільного психолога відео «Відтінки взаємостосунків»
- Семінар для вчителів «Організація роботи з розв'язання проблем булінгу в школі» (де були надані матеріали для проведення класних годин щодо профілактики цього явища).

Слід зазначити, що педагогічний колектив колегіуму спрямовує молодь цінувати не лише власну особистість, а й будувати свої стосунки з оточуючими на засадах толерантності (приймати інших такими, якими вони є; взаємодіяти із ними на підставі

згоди; уникати або коректне розв'язувати конфлікти), а також по відношенню до представників різних національностей, що проживають на території України, попередження проявів расизму та ксенофобії серед молоді.

Як показали результати досліджень, рівень толерантності учнів 3-11 класів (дивіться у %):

Класи	Рівень		
	Високий	Середній	Низький
3-4	80	20	-
5-8	65	25	10
9-11	90	10	-

Отже, спостерігається зниження рівня толерантності школярів підліткового віку, що пояснюється:

- особливостями підліткового віку;
- недостатньою роботою вчителів та батьків, спрямованої на формування умінь і навичок діалогічного і полілогічного спілкування, культури спілкування;
- власним досвідом, пов'язаним з несправедливим ставленням оточуючих;
- впливом ЗМІ, соціальних мереж.

Значне місце в роботі педагогів відводилося формуванню в учнів потреб і навичок здорового способу життя, попередженню шкідливих звичок, профілактики туберкульозу, наркоманії, ВІЛ/СНІДу.

Протягом навчального року психологами колегіуму та класними керівниками проведено профілактичні бесіди з учнями та їх батьками щодо формування навичок здорового способу життя, тренінги для учнів 9-11 класів, тематичні уроки ОЗ та біології, випуск бюлетенів та створення відеороликів з антиалкогольної та анти тютюнової тематики "Молодь - за здоров'я".

За даними опитування учнів 8-11-х класів за анкетною «Чи вмієте Ви вести здоровий спосіб життя?», проведеного соціальним педагогом у листопаді 2020 року: із 580 респондентів - 85% знають і ведуть здоровий спосіб життя, 15% рекомендовано переглянути свої гігієнічні навички та шкідливі звички, мають резерви для підвищення продуктивності за рахунок розумнішої організації ритму своєї роботи залежно від особливостей організму. За даними опитування учнів 8-11 класів:

- 1) негативно ставляться до: тютюнопаління—98 %; кальянопаління – 100%; вживання алкоголю – 100 % ;
- 2) пробували палити 25 %, проте збираються палити в майбутньому 3 % опитаних;
- 3) знають шляхи передачі ВІЛ: статевий – 100 %; через кров – 100 %; від інфікованої матері немовляті – 100 %;

4)серед джерел отримання інформації про негативний вплив на організм людини тютюну, алкоголю, наркотиків та наслідки інфікування ВІЛ на першому місці, за думкою школярів, педагоги, на другому – батьки, на третьому – ЗМІ, на четвертому – лікарі.

Відповідаючи на питання анкети «Рівень впливу закладу на розвиток учнів» учнів 9-х та 11-х класів зазначили, що школа:

а) допомогла (частково допомогла) зберегти здоров'я та вплинула на формування здорового способу життя :«так» - 85%; «частково» - 15%; «ні» - 0%

б) допомогла сформувати знання з питань статевих стосунків: «так» - 80%; «частково» - 20%; «ні» - 0%

Позитивним результатам сприяли:

- підготовка інформаційних буклетів, плакатів, листів, які були передані представникам міського центру боротьби зі СНІДом для ЛЖВ;
- перегляд і обговорення стрічок у шкільному кінотеатрі на відповідну тематику;
- тренінгові заняття «Твій вибір – твоє майбутнє» (психолог Гіштимулт Т.І.);
- проведення спортивних військово-спортивних заходів, змагань по паралелях та «Ну-мо, хлопці!» (11 класи), «Олімпійські надії», «Козацькі розваги» (1-8), «Джура»(7-11 кл.) ;
- челенджи до днів здоров'я;
- години психолога для дівчат 10-11 класів «Репродуктивне здоров'я жінки»;
- проведення тематичних класних годин батьками-лікарями.

З метою підвищення рівня обізнаності батьків на засіданні педагогічного лекторію батьків та на батьківських зборах були обговорені питання: «Захистимо права дитини: протидія жорстокості та насильству», з профілактики домашнього насилля: «Батьки і діти: етика взаємостосунків», «Вплив засобів масової інформації на формування особистості дитини», «Відповідальність за жорстоке поводження з дітьми, насильство в сім'ї згідно чинного законодавства», «Роль батьків у профілактиці шкідливих звичок у дітей», «Кібербулінг – як причина і наслідок психологічних проблем підлітків».

На засіданнях та нарадах кафедри класних керівників розглядалося питання про діяльність класних керівників щодо запобігання проявів жорстокості та насильства серед однолітків, з питання про шляхи формування й розвитку морально-духовної особистості учнів. В арсеналі кафедри класних керівників накопичений значний матеріал щодо форм і методів превентивного виховання

На виконання Закону України «Про охорону дитинства» та з метою соціального захисту та забезпечення прав дітей у колегіумі проводилась чималаробота щодо соціальної підтримки дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування,

дітей із малозабезпечених сімей та інших учнів із соціально-вразливих категорій: діти-інваліди, діти, постраждалі внаслідок аварії на ЧАЕС, діти з неповних сімей, діти, батьки яких є учасниками ООС(АТО), діти, батьки яких загинули під час виконання службових дій та в зоні ООС(АТО), діти з багатодітних сімей, дітей із сімей – переселенців із зони АТО та Криму.

Учні пільгових категорій є повноправними та повноцінними учасниками освітнього процесу колегіуму, вони беруть активну участь у спортивних змаганнях, олімпіадах, конкурсах, творчих проектах. Більшість із них мають досить високий соціальний статус у класних колективах, мають доручення як члени учнівського самоврядування класу. Для дітей даної категорії організовано безкоштовне гаряче харчування, забезпечення підручниками, безкоштовне відвідування музеїв, кінотеатру, надавалася необхідна допомога у придбанні одягу, канцтоварів, святкових запрошень і подарунків; клопотання до адміністрації райвиконкому Центрального району щодо літнього відпочинку у позаміських таборах (28 учнів).

На виконання Закону України «Про освіту» та наказу МОН України «Про вдосконалення постійного контролю за охопленням навчанням та вихованням дітей» в колегіумі здійснювався контроль за відвідуванням занять учнями.

Завдяки діючій системі контролю за відвідуванням занять ретельній профілактичній роботі класних керівників з учнями та батьками, щоденному контролю за відвідуванням, кількість пропусків занять значно зменшилась у порівнянні з минулорічним періодом через карантин. Внаслідок проведеної роботи:

- у відділі ювенальної превенції Центрального ВП ГУНП в Миколаївській області і ССД Центрального району учнів колегіуму на обліку немає;
- під час проведення профілактичних медоглядів нарколога учнів, які вживають наркотичні речовини, не виявлено;
- скоєння правопорушень або злочинів учнями школи не зафіксовано протягом останніх 10-і років;
- учнів, які б понад 10 днів без поважних причин не відвідували б школу, немає;
- учнів, які б доставлялись в Центральний РВ ММУ УМВС України в Миколаївській області, немає.

Таблиця ілюструє у відсотках ступінь задоволеності роботою закладу та власною діяльністю класними керівниками з превентивного виховання (у %):

По школі			У класі		
Високий	Достатній	Середній	Високий	Достатній	Середній
90	5	5	80	10	10

Наслідки моніторингових ціннісних ставлень учнів 5-11 класів у частині «ціннісне ставлення особистості до себе та людей» надані у таблиці (у %):

Ціннісне ставлення до себе	Високий	Достатній	Середній	Низький
	65	15	20	0
до людей	80	15	5	0

Цифри свідчать про те, що у в порівнянні з минулим роком, низького рівня немає, але є необхідність продовження роботи, спрямованої на підвищення самооцінки й створення умов для саморозвитку і самовираження.

Значна увага приділялася в колегіумі щодо повноцінного фізичного розвитку учнів школи, формування фізично, психічно і морально здорової особистості, чий здоровий спосіб життя є умовою для самореалізації в дорослому житті. Вона забезпечується шляхом організації різноманітних спортивних свят та змагань, участі у районних конкурсах з різних видів спорту; у закладі працюють 10 спортивних секцій, до яких залучено 55 % від загальної кількості учнів.

Керівники секцій з волейболу, футболу, гандболу, настільного тенісу та загально-фізичної підготовки Трунов А.А., Грамматик Ф.П., Кокіна Н.В., Туркова І.М., Громовська Г.П., Сочинський А.А., Сухонос В.О., приділяють багато уваги фізичному розвитку учнів та багатосторонній фізичній підготовці дітей, розвитку спритності, гнучкості, швидкості, що підтверджують високі результати участі команд колегіуму у спортивних змаганнях.. До програми «Олімпійського тижня» та декади фізичної культури входили змагання серед учнів початкової школи: з легкої атлетики, настільного тенісу, шахів, міні-футболу. Серед учнів 5-11 класів відбулися змагання з футболу, з волейболу, настільного тенісу, шахів, флешмоби « Ми – за здоровий спосіб життя»(вересень, лютий), челенджи під час карантину «Життя – це рух»(березень – квітень). В міському турнірі з волейболу серед юнаків на честь 77-річниці визволення м. Миколаєва команда колегіуму посіла IV місце, а у червні взяли участь у Всеукраїнському фізкультурно-оздоровчому заході для учнів «Рух - це здоров'я!». Але на жаль, через пандемію, команди колегіуму не мали змогу в повній мірі показати свої вміння у районних та обласних змаганнях

Формування ціннісного ставлення до мистецтва та культурних цінностей в учнів, а також обізнаність та самовираження у сфері культури здійснювалося як на уроках образотворчого та музичного мистецтва (1-7 класи), на годинах «Мистецтва» (8-9 класи), так і шляхом залучення до гурткової діяльності художньо-естетичного напрямку. Слід зазначити, що 97 % учнів охоплено позакласною діяльністю (шкільні гуртки, предметні гуртки, факультативи, спортивні секції, музичні школи тощо). За думкою батьків та вчителів на заняттях гуртків художньо-естетичного напрямку керівниками створюються усі умови для творчого розвитку учнів, а також формування національної самосвідомості під час вивчення творів українських майстрів. І це підтверджують результати участі художніх колективів колегіуму у районних та міських творчих конкурсах.

В рамках функціонування школи «Кобзарська наука» проводилася велика робота щодо формування патріотичних почуттів в учнів, любові до української народної пісні, вшанування українських традицій шляхом залучення до роботи у капелі бандуристів «Кобзарський передзвін», що є візитною карткою ММК ім. В. Д. Чайки. (художній керівник Січко В.С., хормейстером Андреев А.І.)

Учасниками гуртка бандуристів та вокального ансамблю «Підківка», під керівництвом Лутковської О.С. та Оленіної О.В. було підготовлено музичний відеоролік з новорічними привітаннями для вчителів колегіуму. Колектив бандуристів «Дзвінкові струни» (керівник Гринько М. О.), квартет «Шабелина» (керівник Лутковська О.С.) та вокальний ансамбль «Підківка» (керівник Оленіна О.В.) вибороли дипломи I, II ступеня XVIII – го конкурсу фольклорно-інструментальної музики та народного співу ім. Миколи Аркаса, а також в он-лайн – проекті «Різдвяний Щедрик» м. Одеса. Художні колективи колегіуму: ансамблі бандуристів (керівники Лутковська О.С., Гринько М.О.), вокальні ансамблі «Підківка» (керівник Оленіна О.В.), «Водограй» (керівник Волошина А.І.), «Домісольки» (керівник Петрова І.Я.) взяли участь в заочному обласному конкурсі дитячої творчості «Співає юність України», в обласному огляді-конкурсі колективів художньої самодіяльності закладів загальної середньої та позашкільної освіти «Україна молода», де посіли I, II, III місця.

Учасники гуртка «Народна творчість» брали участь у традиційних виставках-конкурсах «Український сувенір» та «Новорічні та різдвяні подарунки», де посіли I, II місця (керівники Дворник Г.М., Салутіна С.Б.), в конкурсі декоративно-

прикладного мистецтва та образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край» - II місце (керівник Дворник Г.М.), у Всеукраїнському конкурсі дитячих малюнків та робіт з декоративно-прикладного мистецтва на протипожежну та техногенну тематику «Пожежі краще запобігти» (керівник Дворник Г.М.), у V-ій обласній виставці - конкурсі «Барвіста писанка» - диплом за оригінальність (керівник Салутіна С.Б.). З метою формування та розвитку в учнів естетичного смаку, ціннісного ставлення до культури та мистецтва протягом року вчителем Салутіною С.Б. проведено екскурсії до краєзнавчого музею з учнями 5-9-х класів, де під час майстер - класів учні ознайомилися із старовинними техніками розписування великодніх яєць, виготовлення ляльок – мотанок, тощо.

Крім того, учні колегіуму традиційно взяли участь:

- у міському конкурсі юних фотоаматорів «Я, ти, він, вона - разом Україна», I місце – 4 роботи, II місце – 2 роботи,
- у міському конкурсі української сучасної поезії ім. В. Бойченка до Дня захисника України, де посіли I, II місця,
- в обласному конкурсі творчих робіт «Я-патріот України» - II місце в номінації «Проза»(вчитель Ткаченко Г.Г.).
- в обласному конкурсі читців до річниці народження Т.Шевченка «Заповіт» - II, III місця (вчитель Ткаченко Г.Г.)
- в обласному конкурсі творів до Міжнародного Дня рідної мови «Мова кожного народу – неповторна і своя» - I, II місця (керівники Ткаченко Г.Г., Коваль Т.С.)
- в міському етапі Всеукраїнського конкурсу «Зоологічна галерея» - I, II місця (керівник Хаміцевич С.М.)
- в міському заочному конкурсі відеофільмів-II місце (керівник Алексєєв А.)
- в міському заочному конкурсі з комп'ютерної графіки - I, II місця (керівник Гетманцев В.С.)
- в заочному обласному конкурсі з інфо-медійної творчості у номінації «Краща 3D-графіка» - II місце (керівник Гетманцев В.С.)

➤ в міському конкурсі юних фотоаматорів «Моя Україно!» - I,II місця.

Слід відмітити плідну та змістовну роботу закладу і з культурно – освітніми закладами міста:

- Миколаївський академічний художній російський драматичний театр,
- Обласний палац творчості учнів;
- Український театр музичної драми та комедії,
- Виставкова зала Будинку художників,
- Кінотеатри «Батьківщина», «Мультиплекс»
- Миколаївський ляльковий театр ,
- Обласний будинок художньої творчості,
- Міський центр туризму та краєзнавства, обласний краєзнавчий музей, художній музей ім. В.Верещагіна, музей підпільно-партизанського руху на Миколаївщині 1941-1945 р.р.;
- Юнацька та дитяча бібліотека, бібліотека ім. Ш. Кобера та В. Хоменка, бібліотека ім. Кропивницького.
- Миколаївський зоопарк,
- Обласна миколаївська філармонії .

Опитування учнів виявило переважно високий та достатній рівні розвитку ціннісного ставлення до культури та мистецтва (у %):

Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Низький рівень
90(90)	5 (8)	5(2)	0

Такої ж думки дотримувались педагоги (у %):

По школі		У класі	
Високий рівень	Достатній рівень	Високий рівень	Достатній рівень
97	3	90	10

З метою *формування екологічної культури особистості, ціннісного ставлення до природи, уміння розумно та раціонально користуватися природними ресурсами в рамках сталого розвитку*, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я людини, а також активізації пізнавальної, творчої і просвітницької діяльності учнів, покращення зовнішнього озеленення закладу, благоустрою його територій в колегіумі протягом року проводилися відповідні заходи; за думкою класних керівників позитивно вплинули на виховання екологічної культури учнів:

- міні-проекти на теми «Квіти у моєму житті»;
- хвилинки спостережень «Казкова країна добра і краси», «зелені» уроки для учнів 1-6 класів;
- майстер-класи «Дай речам нове життя» («Чобіток Діда Мороза), «Розписуємо писанку власними руками» (дистанційно);
- участь у Всеукраїнському проекті «Мішечок» та у міжнародній он-лайн акції цифрового прибирання;
- створення соціальних еко роликів.

Слід зазначити, що протягом року проводилась і наукова робота з цього напрямку. Так, учні 7 – 8-х класів захищали проектні роботи з екологічної тематики, учні 10-х класів виступали на екологічній конференції колегіуму з темами власних дослідницьких проектів. Дуже цікавими та змістовними були відео інформ хвилинки «Природа – душа Землі»(1-7 класи).

З метою залучення дітей та підлітків до охорони природних пам'яток свого краю, розвитку ініціативи та активізації пізнавальної діяльності, реалізації творчих здібностей та духовного збагачення особистості, учнів колегіуму було залучено до участі у Всеукраїнській акції «Зробимо Україну чистою!»(9-11 кл), у трудовій акції з благоустрою пришкільних ділянок «Квітни, школо, наша рідна», у результаті чого учнями висаджена алея троянд а газони.

Учнівський та педагогічний колективи колегіуму вже мають успішний досвід реалізації Всеукраїнської акції «Зробимо Україну чистою разом» та Шкільного марафону роздільного збору відходів Let's do it, Ukraine – schoolrecycling, що дозволило стати переможцями конкурсу та безкоштовно отримати Гран-прі та повний комплект баків для роздільного збору сміття. В цьому році колектив колегіуму традиційно взяв участь у проведенні Всеукраїнського освітнього проекту Schoolrecycling 2021.

Опитування класних керівників підтверджує ефективність обраних форм екологічного виховання:

По школі			У класі		
Високий	Достатній	Середній	Високий	Достатній	Середній
90	8	2	70	20	10

Наслідки моніторингу свідчать про те, що переважна більшість школярів демонструє розуміння екологічних проблем, свідоме ставлення до необхідності збереження природи (у %):

Ціннісне ставлення до природи	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Низький рівень
	89 (87)	7(10)	4(3)	0

У шкільному віці провідним типом діяльності стає спілкування, під час якого встановлюється психологічний контакт, відбувається обмін інформацією, взаємовплив, взаємодія. Отже, серед головних завдань, що постали перед сучасною школою є виховання ціннісного ставлення особистості до сім'ї, родини, а також ***підготовка підростаючого покоління до дорослого, сімейного життя.***

Переконані в тому, що єдність виховних впливів закладу і сім'ї не лише гарантує розумну спрямованість виховного процесу, а й збільшує його силу, його можливості, вчителі прагнуть знайти такі види діяльності, що передбачають активну співпрацю з батьками. Стало традицією проведення фестивалів та реалізація проєктів: «Доти буде Україна, поки будуть козаки» до Свята Покрови, «Дзвіночки Миколайчика» до Дня Святого Миколая, «Прощавай, Букварику», «Свято знань», новорічні ранки, «Шевченківський березіль», акцій милосердя та благочинності, волонтерська діяльність.

Поширилось залучення до проведення тематичних класних годин батьків-лікарів, представників культури та мистецтва, працівників правоохоронних органів. Крім того, батьки - активні ініціатори та учасники в організації та проведенні екскурсій та походів. З метою формування в учнів сімейних цінностей, а також підготовки до дорослого життя, проведено родинні свята, серед яких слід відзначити найбільш вдалі та цікаві: «Все починається з родини», «Найулюбленіше свято нашої родини», «Наші сімейні традиції». Дуже цікавими та пізнавальними для учнів була сумісна робота з батьками над міні-

проектами: «А у нас в родині...», «Мама, тато, я - дружна сім'я» (1-7 класи), а також створення фото колажів то роликів за темами - «Захоплення моїх рідних», «Один день із життя моєї родини», «Мій корисний ланч».

Не залишились осторонь і батьки учнів 1-11-х класів під час проведення трудових акцій «Рідному місту – чисте узбережжя» та Всеукраїнському проєкті «Екошкола», у результаті чого було висаджено клумби, газони на пришкольніх ділянках.

З метою підвищення рівня знань батьків з питань фізіології, розвитку, психології та педагогіки, навчання дітей і підлітків в школі, щомісяця проводились і тематичні батьківські збори, організовано роботу педагогічного лекторію для батьків, де батьки ділилися власним досвідом сімейного виховання, проблемами, з якими стикаються під час спілкування з дітьми та шляхами їх вирішення. Щотижня проводились індивідуальні консультації для батьків із психологом, заступниками директора та директором колегіуму. За думкою учнів та батьків корисними та цікавими були зустрічі з представниками психологічної служби колегіуму щодо питання відповідального батьківства, а саме:

- консультації «Техніки продуктивного батьківського впливу на дітей» ,
- семінари – практикуми : «Непродуктивна поведінка дітей і її причини, які нам часто не помітні» (2,3,6 класи),
- розміщення на Ютуб каналі шкільного психолога «Відтинки взаємостосунків» матеріалів з питань: «Особливості періоду адаптації першокласників», «Особливості адаптаційного періоду п'ятикласників», «Тривога і тривожність», «Основні фактори формування тривожності», «Методи профілактики і корекції тривожності».
- терапевтичні казки для роботи з дитиною та корекційні притчі (ютуб канал для батьків)
- з батьками першокласників і п'ятикласників Zoom – конференції: « Індивідуально - психологічні особливості першокласників у період адаптації до умов навчання», « Індивідуально - психологічні особливості п'ятикласників у період адаптації до умов навчання»;
- матеріали на шкільному сайті : « Роль дорослих в успішності проходження дитиною періоду шкільної адаптації», «Особливості адаптаційного періоду п'ятикласників», «Особливості періоду адаптації першокласників, або як наші малюки звикають до шкільного життя», «Як дітям пережити лихо: поради для батьків», «Тривожна дитина. Профілактика дитячих страхів», « Вплив стилю виховання в сім'ї на формування особистості дитини»;
- групові консультації : «Результати діагностичних досліджень пізнавальної, особистісної та міжособистісної сфер учнів «Родинне спілкування без конфліктів» (1, 5 класи),

На думку 98% батьків винесені на обговорення питання є дуже актуальними в наш час, і висловили задоволеність рівнем проведення педагогічного лекторію для батьків з боку психологів та адміністрації колегіуму.

Вважаємо, що завдяки системній роботі з батьками, їхній участі у освітній діяльності, психолого-педагогічній просвіті під час радіолекторію та батьківських зборів, у колективі формується взаємна доброзичливість, повага та партнерство. Так за думкою класних керівників прослідковується позитивне змінення ставлення батьків до діяльності закладу.

Щодо ефективності власної роботи та роботи педагогічного колективу на рівні школи визначилися (у %):

Взагалі по школі			На рівні класу		
Високий	Достатній	Середній	Високий	Достатній	Середній
90	8	2	85	10	5

Результати моніторингових досліджень учнів 5-11 класів демонструють (дивіться у %):

	Високий	Достатній	Середній	Низький
Ціннісне ставлення особистості до сім'ї, родини	95(95)	3(5)	2(0)	0

Важливою складовою змісту виховання особистості є **ціннісне ставлення до праці, яке передбачає усвідомлення школярами значущості праці, розвинену потребу в трудовій активності, ініціативність, схильність до підприємництва, готовність до самореалізації за умов ринкових відносин.** Вже стало традицією проведення в лютому місяці місячника з профорієнтації. У залежності від віку добиралися відповідні форми проведення заходів з профорієнтації:

Для вивчення професійних намірів майбутніх випускників 9-11 класів психологами колегіуму Гіштимулт Т.І., Нємченко О.Ф. разом з класними керівниками проведена змістовна робота, а саме:

- діагностика здібностей та професійних нахилів дитини з наданням рекомендацій психолога; вивчення особистісної професійної перспективи випускників, що у подальшому вплине на працездатність та професійну адаптацію;
- діагностика готовності учнів до самостійного вибору профілю навчання та галузі професій, професійного самовизначення як ключового етапу самоосвітньої діяльності
- індивідуальні консультації класних керівників щодо проведення класних годин, присвячених профорієнтаційній роботі;
- тренінги «Моя майбутня професія: правила вибору», 9,10 кл.;

- програма «Медіація – механізм вирішення конфліктів» (за бажанням);
- програма «Дорослішай на здоров'я» 10 кл;
- он-лайн засідання «круглого» столу «Батьки-діти-вчителі: Секрети вибору професії» 9, 10 класи;
- серед учнів дев'ятих класів було проведено психологічне дослідження з метою визначення професійних інтересів учнів за методикою Є. Клімова «Диференційовано — діагностичний опитувальник інтересів» (ДДО);
- за методикою «Диференційовано-діагностичний опитувальник інтересів» (ДДО) Є. Клімова був визначений свідомий інтерес учнів 9 класів до певних типів професій;
- арт – терапевтична техніка «Я – в професії» з учнями 11 класів;
- оформлення куточку «Слово психолога»: Інвентаризація часу, або формула успіху під час підготовки до складання іспитів.
- дні відкритих дверей технікуму на базі МДУ , МНУ ім. В.О. Сухомлинського, Державної Морської Академії ім. Адм. Макарова, Національного Аграрного Університету, ЧДУ ім. П. Могили, виставка «Освіта-2019», районний «Ярмарок професій» для учнів 11-х класів;
- співпраця з МНУ ім. В.О. Сухомлинського, ЧДУ ім. П.Могили, Відкритим університетом розвитку людини «Україна», Національним Аграрним університетом; Одеською юридичною академією;
- екскурсії до Служби зайнятості, в кінологічний центр, підприємство «Лакталіс», пожежну частину тощо;
- пропагування силами шкільних агітбригад та гуртків професій еколога, пожежного рятувальника, інспектора дорожнього руху, психолога (години психолога – 5-11 класи)..

У результаті аналізу проведених заходів були виявлено загальні життєві інтереси учнів, на які предмети їм слід звернути увагу й глибше вивчати. У порівнянні з минулими даними, учні об'єктивно реальніше ставляться до вибору професії. Майже всі результати відповідають індивідуальним можливостям дитини. Позитивні зрушення маємо у формуванні життєвої компетентності учнів, адже 85% опитуваних учнів відмічають, що можуть застосувати свої знання в практиці. Опитування учнів 9 та 11 класів щодо рівня впливу школи на розвиток школярів демонструє таблиця (у %):

Школа сформувала готовність до:

№	Напрями	так		частково		ні	
		9	11	9	11	9	11
1	Продовження навчання	96	100	4	-	-	-
2	Працевлаштування	70	90	20	10	10	-
3	Знаходити вихід у «безвихідних ситуаціях»	85	90	10	10	5	-

Опитані 9-тикласники та 11-класники впевнені, що школа навчила їх (дивіться у %):

№	Напрямки	9 класи			11 класи		
		Так	Частково	Ні	Так	Частково	Ні
1	Аналізувати ситуацію навколо себе	80	20	0	95	5	0
2	Приймати рішення про вибір виду діяльності, який найкраще забезпечить життєві потреби	80	10	10	80	20	0
3	Наполегливості у досягненні результатів праці	85	15	0	95	5	0
4	Формувати бюджет на певний період життя	50	35	15	75	25	-
5	Не пасувати перед труднощами	80	20	-	90	10	0
6	Завжди завершувати трудову справу, одержувати результат своєї діяльності	80	20		95	5	0
7	Ознайомила з різними професіями	95	5	0	100	0	0
8	Сформувала базові уміння (шити, готувати їжу, пиляти, стругати, прибавати тощо)	90	10	0	90	10	0
9	Сформувала певні уміння щодо домашнього господарства	50	50	0	95	5	0

Результати моніторингу в 5-11 класах щодо ціннісного ставлення до праці:

Ціннісне ставлення до праці	Високий рівень	Достатній рівень	Середній рівень	Низький рівень
	87(85)	5(8)	8(7)	0

що вказує на позитивне ставлення колег до трудової діяльності та створення в закладі необхідних умов, спрямованих на формування навичок самообслуговування, розвитку різноманітних трудових вмінь, просвітницької профорієнтаційної роботи.

Думки педагогів щодо ефективності обраних форм виховання з даного напрямку в закладі та в класі висвітлює таблиця (у %):

	У школі			Оцінка власної діяльності		
	Високий	Достатній	Середній	Високий	Достатній	Середній
Трудове виховання	88	12	0	80	20	0
Економічне виховання	70	25	5	50	40	10
Профорієнтація	95	5	0	80	20	0

Відповіді учнів та вчителів вказують на необхідність активізації діяльності в рамках економічного виховання. Рекомендовано запрошення на заняття у 10 і 11 класах підприємців (представників малого бізнесу). Проте, починаючи з початкових класів слід виховувати повагу до батьківської праці та бережливе ставлення до зароблених ними грошей.

В організації виховної роботи школи важливу роль відіграє залучення учнів до посильної діяльності, яка передбачає певний обсяг правових знань, умінь, навичок. Учніське самоврядування є універсальною формою активності учнів, прикладом творчої самореалізації особистості. Педколектив школи працює над створенням сприятливих умов для самовизначення, самореалізації та розвитку учнів.

Вивчення ступеня задоволеності роботою шкільного учнівського самоврядування серед учнів 5-11 класів свідчить про те, що:

- 80 % школярів задоволені роботою шкільного активу і вважають, що протягом навчального року життя в закладі було веселим (70%), цікавим (80 %), креативним (70 %);

- 95 % вважають голову учнівського самоврядування школи впливовою людиною;
- 72 % мають бажання в майбутньому входити до складу шкільного або класного активу, брати участь в організації загальношкільних справ.

У випускних 9-х і 11-х класах 95 % учнів вважають, що школа сформувала готовність до активної життєдіяльності, навички, які потрібні для ефективної та конструктивної участі у громадському житті, в сім'ї, на роботі, а також уміння працювати з іншими на результат, попереджати і розв'язувати конфлікти, досягати компромісів.

Результати анкети «Оцінювання рівня організаційної культури школи» учнів 7-11 класів (за трьох бальною системою у %) ілюструє таблиця:

№		Високий	Достатній
1	В школі панує командний дух	85	15
2	В школі проводяться постійні зустрічі однолітків для обговорення досягнень школи, обміну думками	70	30
3	Школа має власну історію	100	0
4	У школі існує власна символіка	100	0
5	Учні старшої школи піклуються про молодших	50	50
6	Школа має традиції й встановлені правила поведінки	100	0

Спостерігається тенденція зростання рівня організаторських здібностей та лідерських якостей у членів шкільного активу та лідерів 5-11 класів (дивитись по роках у %):

№	Здібності та вміння	2018-2019н.р.			2019-2020н.р.			2020-2021н.р.		
		В	С	Н	В	С	Н	В	С	Н
1	Володіти собою	91	5	4	91	7	2	90	8	2
2	Усвідомлення мети (знаю чого хочу)	97	2	0	97	2	1	97	3	-

3	Вміння вирішувати проблеми	85	15	5	90	10	5	90	10	-
4	Наявність творчого підходу	90	8	2	90	10	2	90	10	-
5	Вплив на оточуючих	50	45	5	50	50	-	55	45	-
6	Знання правил організаторської роботи	85	10	5	85	15	-	90	10	-
7	Організаторські здібності	90	8	2	90	10	-	90	10	-
8	Вміння працювати з групою	90	10	-	90	10	-	90	10	-

Позитивним результатам сприяли:

- оптимальна структура учнівського самоврядування;
- підтримка деяких консультантів з числа педагогів;
- організація КТС, творчих і спортивних конкурсів, до яких залучається велика кількість школярів;
- рейтингова система заохочення;
- проведення тренінгів, спрямованих на згуртування колективів, виховання толерантності;
- озброєння навичками спілкування та розв'язання конфліктів;
- волонтерський рух.

За результатами опитування колеган 5-11 класів 95% заходів визначено найбільш вдалими:

- Он-лайн конкурс «Міс колегіум 2020»
- «Подорож в країну раціонального харчування» для учнів 10-х класів
- Конкурс відеороликів «Мій здоровий ланч» для учнів 1-4-х класів
- Он-лайн флешмоби «Ми-за здоровий спосіб життя» та до Дня Вишиванки
- челендж до Дня здоров'я «Життя – це рух»
- Фотоконкурси
- Тематичні квести по школі
- Створення електронної книги та соціальних відеороликів в рамках міського проекту «Десять цінностей сьогодення»

Протягом навчального року проведено 3 квести, організовано 4 тематичних виставок, 4 конкурсів малюнків, плакатів та 4 фотоконкурси. Слід відмітити, що сторінка колегіуму у соціальній мережі постійно оновлюється, а за час дистанційного навчання, вона стала основною платформою роботи педагога-організатора та членів самоврядування. На жаль, через складну епідеміологічну ситуацію у країні, не все заплановано вдалося здійснити. Проте, під час карантину лідери учнівського самоврядування на витрачали часу дарма і змогли організувати ряд цікавих заходів для учнів колегіуму, серед яких більш значні:

- онлайнфлешмоб#lotsofsocksдо Міжнародного Дня людей із синдромом Дауна;
- онлайнфлешмоб#залишаюсявдома про дотримання правил карантину учнями;
- перегляд майстер-класів та створення концепції «Карантин з користю»;
- онлайн-тренінг з членами самоврядування «Як не втратити мотивацію та гарний настрій на карантині»

У порівнянні з попереднім навчальним роком зріс рівень згуртованості класних колективів та діяльності учнівського самоврядування в 5-11 класах (дані у % в порівнянні):

Питання	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Вважають, що клас жив цікавим життям	95	90	90
Задоволені роботою активу класу	95	95	90
Задоволені стосунками між учнями	90	90	90
Вказують на те, що клас є дружним і згуртованим	90	95	95
Задовольняє характер справ, що здійснюється у класі.	90	92	90
Клас здатний самостійно приймати рішення	85	90	90
Стосунки між класом та кл.керівником теплі	98	99	99

Позитивні зміни відзначають класні керівники - 95 % вказують на ріст активності учнів та покращення взаємин у класі. Високий рівень згуртованості (за думкою школярів) у 9 - бетта (класний керівник Худа Є.П.),7-В(класний керівник Волошина А.І.),11-В(класний керівник Остапчук Л.В..). На питання щодо проведення класних зборів одержали відповідь (у %): класні збори ведуть: актив класу – 50 %, класний керівник – 50%, класний керівник і лідери УС – 40%. Серед питань, що обговорюються на виховних годинах називають:

- планування та організація заходів (60 %);
- дисципліна, навчання (90 %);
- підсумки роботи (70%);
- згуртування колективу (проблеми) (80 %).

При такому стані справ втрачається основна функція зборів – планування діяльності та аналіз результатів роботи. На питання «Що тобі більше подобається керувати чи підпорядковуватися?» - 85 % надали перевагу варіанту «керувати», що говорить про високу самооцінку та готовність брати на себе відповідальність. Визнають, що виконують доручення: тимчасові – 70 %, постійні – 50 %, і постійні і тимчасові – 10 %, ніякі – 5 %. Ці дані підтверджують й рейтинги в класах. Серед причин: недостатній рівень зацікавленості учнів, невміння класного керівника знайти «ізолюваним» справу до душі та створити ситуацію успіху.

Під час щорічного опитування класних керівників, спрямованого на виявлення проблем позитивного досвіду, пропозицій щодо плану методичних заходів на наступний рік, з'ясовано, що рівень розвитку учнівського самоврядування та громадської активності школярів на рівні школи вищий, ніж на рівні класних колективів (у %)

№	Напрямки	РІВНІ					
		По школі			У класах		
		Високий	Достатній	Низький	Високий	Достатній	Низький
1	Розвиток самоврядування	90	10	0	80	20	-
2	Розвиток громадської активності	80	0	0	60	30	10

Заслужує на увагу досвід роботи щодо розвитку учнівського самоврядування класних керівників Годлевської О.Б., Худой Є.П., Антонової А.І., Остапчука Л.В.

Шляхом опитування встановлено, що 30 % класних керівників потребують методичної допомоги з організації діяльності учнівського самоврядування в класі. Успіх справи, спрямованої на згуртування колективу багатою мірою залежить і від особистості класного керівника, його ставлення до виконання функціональних обов'язків, бажання й вміння зацікавити вихованців та повести за собою. Ким же бачать класного керівника учні 5-11 класів (у % в порівнянні):

№	Класний керівник – це...	2019-2020н.р.	2020-2021н.р.
1	Контролер за успішністю й дисципліною	90	90
2	Порадник, старший товариш	95	97
3	Наставник	95	95
4	Організатор дозвілля	80	85

Наслідки опитування свідчать про те, що намітилось зростання рівня довіри учнів до класного керівника. Високий рівень у 7-В (класний керівник Волошина А.І.), у 8-В (класний керівник Ткаченко Г.Г.), 9-β (класний керівник Худа Є.П.), 9-альфа (класний керівник Новікова Л.В.), 11-В (класний керівник Остапчук Л.В.). Проблемою залишається наявність близько 20-30 % учнів, які уникають участі в позакласних заходах, що веде до ізоляції та відторгнення, й в свою чергу не сприяє рівню згуртованості класних колективів.

Протягом навчального року значна **методична робота проводилась і з класними керівниками**. На засіданнях кафедри класних керівників (4 засідання) та методичних заходах між засіданнями обговорено нагальні проблеми, де вчителі мали змогу презентувати власний досвід роботи з наступних проблем:

- «Протидія булінгу (цькуванню) в освітньому середовищі» - Дробіна Л. С., Коваль Т. С.
- «Інтерактивні виховні технології – шлях до формування творчої особистості учня» - Віроzub С М., Діордіца Н.О., Шлапак Н.М.

- «Шляхи підвищення ефективності взаємодії педагогів з батьківською громадою закладу» - Кокіна Н.В, Гуліна О. А., Макаренко А.В

Через роботу студії спілкування, психологічних практикумів, методичних діалогів і індивідуальних консультацій вчителі поповнили знання з актуальних питань: «Психологічні особливості та аспекти поведінки обдарованих дітей», «Стоп булінг!», «Батьки і школа – партнерство заради дитини». У роботі кафедри класних керівників значна роль відводиться підвищенню наукової компетентності та професіоналізму педагогів. Тому діяльність кафедри орієнтовано на практичне спрямування. Її мета: ознайомити класних керівників із найбільш важливою актуальною інформацією з питань педагогічної теорії, досягнень сучасної науки, підвищити методичну підготовку вчителів. Так, протягом 2020-2021 н.р. класні керівники Гуліна О. А, Шлапак Н.М., Віроzub С. М, Дробіна Л.С, Кокіна Н. В., Коваль Т. С., Діордиця Н. О, Бойко М. Л., Макаренко А.В., Волошина А.І., Цаволик О.В. підвищили або підтвердили свою кваліфікаційну категорію та педагогічне звання під час атестації. А класні керівники Волошина А.І. та Цаволик О.В., взявши участь в заочному міському конкурсі «Класний керівник – 2021», отримали перші місця. А класні керівники Гуліна О. А, Шлапак Н.М., Віроzub С. М, Дробіна Л.С, Кокіна Н. В., Коваль Т. С., Діордиця Н. О, Бойко М. Л., Макаренко А.В протягом навчального року провели відкриті виховні заходи. Аналіз виховних заходів свідчить про високий рівень професійно компетентності класних керівників, їх ініціативу, творчість, досконале володіння різноманітними підходами, методами роботи. Вчителі показали високу майстерність та творчий підхід у проведенні виховних заходів і в дистанційному режимі.

Але поряд з позитивним у роботі кафедри класних керівників є ще деякі напрямки роботи, які потребують уваги. Необхідно продовжити роботу щодо морального виховання учнів, прищеплення поваги до старших (батьків, технічного персоналу школи, вчителів тощо), вміння будувати відносини з однокласниками на принципах толерантності. Класні керівники мають досвід роботи з різноманітних виховних технологій, що дає підстави для подальшої діяльності за даним напрямком виховання.

За результатами навчального року серед 5-11 класів був визначений рейтинг участі класів в позакласній діяльності:

- серед 5-7 класів – перше місце посів 5-А клас (кл. керівник Вовченко В.Д.) та 5-а (кл.керівник Кондратенко О.М.), друге – учнівські колективи 6-β (кл. керівник Акушева С.К.) та 7-В (кл. керівник Волошина А.І.), третє – 7-Б (кл. керівник Кокіна Н.В.) та 7-β (кл.керівник Тертична О.О.);
- серед 8-11 класів перше місце посів учнівський колектив 8-Б класу (кл. керівник Годлевська О.Б.), друге місце – 9-α (кл.керівник Новікова Л.О.) та 9-β (кл.керівник Худа Є.П.), третє місце – 10-А (кл. керівник Крисинська І.В.).

Аналіз результатів моніторингу рівня вихованості учнів 5-11 класів показав, що дуже високий рівень вихованості мають 240 учнів, що становить 30 %, високий рівень вихованості мають 346 учні, що становить 42%, середній рівень вихованості мають 234 учні, що становить 26 %, а низький рівень вихованості у колегіумі 19 учень, що становить 2% . Порівнюючи результати діагностики I і II семестрів суттєвих змін не відбулось. Рекомендовано класним керівникам щодо планування виховної роботи на 2021-2022 навчальний рік включити години спілкування з наступних питань: «Толерантне ставлення до оточуючих», «Полюби себе», «Моя сім'я - мій скарб», «Нас оточує те, що ми створюємо».

Так, аналізуючи виховну діяльність у 2020-2021 н. р., серед класних керівників 1-11 класів 75 % чітко бачать недоліки й проблеми та визначають мету виховної діяльності; впевнені, що доцільність і послідовність обраних ними заходів досягла мети 90 % (10 % - лише частково). За думкою класних керівників у школі відбуваються позитивні зміни у виховній роботі:

- урізноманітнення активних форм роботи з дітьми;
- зацікавленість батьків у партнерській діяльності у вихованні підростаючого покоління.

Серед проблем називають:

- наявність учнів (по школі близько 40 %), які уникають участі в класних та загальношкільних заходах;
- зріс відсоток учнів із низкою самооцінкою;
- випадки конфліктних ситуацій в учнівському середовищі та невміння конструктивно їх вирішувати.

Проектування виховного процесу неможливе без опори на громадську думку педагогів, учнів та батьків. Тому протягом року вивчався рівень задоволеності та ставлення до навчально-виховного процесу:

- 100 % батьків задоволені, що дитина навчається в колегіумі;

- 98% повністю (3 % - частково) згодні з тим, що в закладі панує доброзичлива атмосфера й діти йдуть до школи із задоволенням;
- 95 % учням подобається школа, вони добре почуваються в класі.

Аналіз організації виховної роботи у 2020-2021 навчальному році свідчить про те, що незважаючи на карантин, робота була керованою, планомірною і дає здебільшого позитивні результати у рівні вихованості учнів, згуртованості класних колективів, зростанні творчої віддачі педагогів.

Адже залишаються проблеми: постійний вплив на свідомість учнів ЗМІ, соціальних мереж, що веде до переорієнтації на інші цінності, і нові ідеологічні установки часто призводять до конфліктів у стосунках батьків і дітей; на зниження самооцінки, підвищення випадків прояву агресивної поведінки учнів.

Отже у 2021-2022 навчальному році слід продовжити роботу, спрямовану на демократизацію шкільного життя шляхом здійснення гуманізації стосунків в системі учень – вчитель – адміністрація – батьки та формування людини ініціативної, рішучої в прийнятті самостійних рішень і відповідальної за них у постійних ситуаціях вибору, отже, моральних і духовних, готової до співпраці й взаємодії.

Безумовно, одним із завдань на наступний рік повинно стати створення оптимальних умов для впровадження новітніх технологій під час роботи з учнями, педпрацівниками та батьками, (передбачивши можливість дистанційного навчання) а також створення сприятливих умов для забезпечення якісного навчання та виховання на засадах концепції Нової української школи, а саме розвиток таких компетентностей:

- Екологічна грамотність і здорове життя.
- Ініціативність і підприємливість - уміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави.
- Інформаційно-цифрова компетентність
- Інформаційна й медіа-грамотність, навички безпеки в Інтернеті та кібербезпеці.